

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY

BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO ORAZ EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO
OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO
DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „TECHNIKA I GOSPODARKA MORSKA”

Rok IV

Gdańsk – Styczeń 1953 r.

Nr 1

Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Technicznego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIT.

BUDOWNICTWO OKRĘTOWE I PORTOWE

DZIAŁ ŻEGLUGI

Przemysł okrętowy, pomocniczy i rozbudowa stoczni

- 1* 621.791.9:629.12.011.73 IM
Busse F. dr: **Metoda Cyc-Arc przyspawania trzpieni i jej zastosowanie przy pokrywaniu pokładu drzewem.** „Das Cyc-Arc — Bolzenschweißverfahren und seine Anwendung bei Beplankung von Decks”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 28/29, lip. 52, s. 939, A 4, 2,5 str., 3 fot., 1 rys. — Przegląd metod przyspawania trzpieni i rozwój systemu Cyc-Arc w Anglii. Opis aparatury i posługiwania się nią. Wydajność 400 szt./godz. — dziesięciokrotnie przewyższa inne metody. Pomyślne próby wytrzymałości przeprowadzone przez Lloyds' Register. Zastosowanie do mocowania śrubami pokrycia drewnianego do stalowych pokładów.

Typy i eksploatacja techniczna okrętów

- 2* 629.124.6/9-47 IM
Pierwszy statek ratowniczy — lodolamacz. „Första isbrytande räddningskryssaren. Svensk Sjöfartstidn., Göteborg, tyg., Nr 52, grud. 51, s. 1919, A 4, 1 str., 2 fot. — Dane techniczne i opis statku ratowniczego, przeznaczonego dla wód alandzkich, wyposażonego we wzmocniony dziób lodolamacza. Dł. 19,95 m, szer. 6,00 m, wyp. 3,60 m. Napęd — dwucylindrowy diesel 210 KM, 300 obr/min.

- 3* 621.12:621.432 IM
Bey W.: **Zużycie pary różnych tłokowych silników parowych. Obliczenie przestrzeni szkodliwej i zużycia pary z wykresu indykatorowego.** „Der Dampfverbrauch verschiedener Kolbendampfmaschinen, die Berechnung des schädlichen Raumes und des Dampfverbrauches aus dem Indikatordiagramm”. Schiffbautechn., Leipzig, mies., t. 2, Nr 8, sier. 52, s. 234, A 4, 5 str., 2 wyk., 1 tab. — Znaczenie wielkości zużycia pary silników tłokowych. Metoda obliczania wielkości przestrzeni szkodliwej oraz zużycia pary na podstawie wykresów indykatorowych. Przykłady obliczania. Tabela zużycia pary i sprawności silników tłokowych dla różnych jednostek.

Teoria okrętu i badania modelowe

- 4* 77:629.12.037.1 IM
Schmierschalski: **Zdjęcia podwodne dla obserwacji kawitacji śrub naturalnej wielkości.** „Unterwasseraufnahmen zur Beobachtung von Kavitation an naturgrossen Propellern”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 24, czerw. 52, s. 809, A 4, 3,5 str., 8 fot., 4 rys., 1 wyk. — Cel pomiarów. Opis urządzenia do wykonywania zdjęć podwodnych. Wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów. Porównanie z badaniami modelowymi. Wnioski końcowe.

- 5** 629.128.4:531.4 IM
Leide N., B. EK.: **Siły i tarcie przy wodowaniu większych zbiornikowców.** „Krafter och friktion vid sjösättning av större tankfartyg”. Tekn. T., Stockholm, tyg., Nr 42, list. 51, s. 975, A 4, 6 str., 5 rys., 4 wyk., 1 tab. — Obliczenie siły działającej na zamek, przytrzymujący statek przed wodowaniem. Pomiar siły przy pomocy miernika, działającego na podstawie rozciągłości struny. Porównanie pomiarów z dotychczas stosowanym obliczeniem. Zainsta-

lowanie urządzenia pomiarowego, dającego dokładny przebieg całkowitego wodowania statku. Otrzymanie krzywej sił. Analiza sił. Wnioski odnośnie poprawek dotychczas stosowanego współczynnika tarcia.

Budowa okrętów, maszyn i wyposażenia

- 6* 629.122.3:539.4 IM
Tetzlaff L. dr: **Obserwacje odnośnie wytrzymałości barek przebudowanych na typ samobieżny.** „Betrachtungen über die Festigkeit von zu Selbstfahren umgebauten Kähnen”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 28/29, lip. 52, s. 941, A 4, 1,5 str., 1 rys. — Obserwacje autora na starych barkach reńskich z dobudowanym własnym napędem. Zmiana obciążeń wzdłużnych statycznych i dynamicznych. Naprężenia skurczne i termiczne na skutek spawania i nagrzewania słońcem. Siły na sterze i drgania od silnika oraz ich wpływ na wytrzymałość kadłuba.

- 7* 629.128:691.11: IM
Eichler C. W.: **Drewno jako materiał konstrukcyjny w szkutnictwie i okrętownictwie oraz konserwacja drewna.** „Holz als Baustoff im Boots- und Schiffbau und Holzkonservierung”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 28/29, lip. 52, s. 943, A 4, 3 str. — Zastosowanie i znaczenie drewna w budownictwie okrętowym. Dobór gatunku drewna i właściwe przygotowanie na pniu i w stoczni. Środki zatrzymujące przeciw grzybom i impregnacja przeciwnieślna oraz barwniki ochronne.

- 8* 629.12.011.51 IM
Pokład dodatkowy składany — nowe urządzenie dla lepszego wykorzystania ładowni. „Das Extradeck. Eine neue Einrichtung zur besseren Ausnutzung der Laderäume”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 25/26, czerw. 52, s. 841, A 4, 1 str., 2 rys. — Proponowane przez firmę MacGregor urządzenie, polegające na wprowadzaniu w miarę potrzeby w głębokich ładowniach przystosowanych do towarów masowych pośredniego pokładu stalowego lub ze stopu lekkiego dla przyjęcia ciężkiej drobnicy. Po złożeniu elementy pokładu zajmują niewiele miejsca przy ścianach pionowych ładowni.

- 9* 629.12:621.791.052 IM
Holm H.: **Spawanie przy remontach statków:** „Schweissen bei Schiffsreparaturen”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 24, czerw. 52, s. 803, A 4, 3 str., 7 fot., 8 rys. — Opis konkretnych przypadków remontów okrętowych przy pomocy spawania z punktu widzenia praktycznego wykonawstwa. Liczne fotografie i szkice. Ważniejsze przykłady: dziobnice, tylnice, wały sterowe i śrubowe, poszycie burtowe i pokładu oraz kotły okrętowe.

- 10* 669.14.018.293:621.791.052 IM
Müller J. dr: **Wymagania względem stali konstrukcyjnych okrętowych w świetle najnowszych poglądów na spawalność.** „Ueber die an Schiffbaustähle zu stellenden Forderungen nach den neuesten Schweissbarkeitserkenntnissen”. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 28/29, lip. 52, s. 930, A 4, 3 str., 4 poz. bibl. — Dotychczasowe metody kontroli spawalności stali. Ilościowe ujęcie spawalności wg. składu chemicznego. Próba nadtopienia przy pomocy elektryczności jako proste kryterium spawalności materiału i elektrod. Jej znaczenie w praktyce stoczniowej.

- 11* 621.791.8:669.7.0:629.123 IM
Nowoczesne przyrządy do cięcia i spawania. „Moderne

Schweiss- und Schneidgeräte". Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 24, czerw. 52, s. 806, A 4, 3 str., 8 fot., 1 rys. — Opis i dane techniczne nowych urządzeń do spawania i cięcia dla przemysłu stoczniowego. Maszyny do cięcia, spawarki i przetwornice. Spawanie lekkich metali. Urządzenia pomocnicze do spawania.

Różne

12 623.8/9:620.19:669.14.8:621.793 IM
Harwood J. J. i Achulman F.: **Badania korozji w Marynarce Wojennej.** „Corrosion research in the Navy“. Corrosion, Houston, Tex., mies., t. 5, Nr 7, lip. 49, s. 203, A 4, 14 str., 9 fot., 2 rys., 12 poz. bibl. — Różne typy korozji: międzycząsteczkowa, międzykrystaliczna, dołowanie (pitting), odcynkowanie (dezincification), korozja eurozyjna, galwaniczna, naprężeniowa, zmęczeniowa, oksydacja itd. Metody zahamowania: ochrona katodowa, warstwy ochronne, metaliczne i niemetaliczne, oczyszczanie metali, stopy podwyższające opór chemiczny. Uodpornianie przeciw korozji, tworzenie warstw ochronnych; środki antykorozyjne i pasywatory. Ogólne badania korozji oraz program dalszych badań nad korozją okrętów.

13* 614:629.128 IM
Stuhr: **Bezpieczeństwo pracy w budownictwie okrętowym.** „Arbeitsschutz im Schiffbau“. Schiffbautechn., Leipzig, mies., t. 2, Nr 8, sier. 52, s. 227, A 4, 2 str., 1 rys. — Ogólne zasady bezpieczeństwa i ochrony pracy w odniesieniu do prac stoczniowych, jak remonty kadłubów, nitowanie, spawanie, praca na dźwigach. Obowiązujące w NRD przepisy BOP.

DZIAŁ PORTÓW

Hydro-, meteor-, geologia morza i mechanika gruntów

14* 627.24:532.57:532.574.6:532.55 IM
Wartanian G. B.: **Metody pomiarów szybkości przepływu wody, oparte na zasadach elektro-radiotechniki.** „Sposoby izmierzenia skorostiej wody, osnovannyje na principach elektoradiotechniki“. Gidrotechn. i Melior., Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 74, B 5, 6,5 str., 7 rys., 2 poz. bibl. — Opis konstrukcji i działania czterech przyrządów produkcji radzieckiej do pomiarów szybkości przepływu wody: 1. nadajnika indukcyjnego (induktywny datchik), notującego zmiany ciśnienia hydrodynamicznego wody; 2. drutowych tensometrów oporowych, również notujących zmiany ciśnień hydrodynamicznych; 3. pojemnościowego licznika obrotów, notującego szybkość obrotów młynka za pomocą zmian pojemności rotora; 4. indukcyjnego licznika obrotów, notującego szybkość obrotów młynka pomiarowego za pomocą zmian indukcyjności rotora. Omówione są zalety tego typu przyrządów.

15* 532.593 IM
Vito A. Vanoni, Carr J.: **Wzburzenie w porcie.** „Harbour surging“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 380, czerw. 52, s. 49, A 4, 2 str., 2 rys., 1 poz. bibl. — Treść odczytu na Pierwszej Dorocznej Konferencji Inżynierii Brzegowej w Long Beach, Calif., w 1950 r., dotyczącego falowania o okresach pośrednich pomiędzy zwykłą falą a falą pływową, tj. o okresie od jednej do sześćdziesięciu minut. Wzory matematyczne na elementy fali, szybkości powierzchniowe ruchów poziomych cząstek wody i ich wpływ na jednostki pływające w porcie. Charakterystyki fali długookresowej. Wyprowadzenie wzorów matematycznych na okresy fal interferowanych dla basenów portowych otwartych i zamkniętych przy uwzględnieniu rezonansu. Analiza źródła długookresowego wzburzenia. Sposoby wyeliminowania wpływu przesunięć poziomych na powierzchni wody na jednostki pływające przycumowane do nabrzeży.

Morskie budownictwo hydrotechniczne i drogi wodne

16* 627.24:624.155:534.232 IM
Sawinow O. A. i Łuskin A. I.: **O stanie obecnym i perspektywach rozwoju metody zapuszczania pali za pomocą wibrowania.** „O sowriemionnom sostojanji i perspektiwach razwitiia wibracionnowo mietoda pogruženija swaj“. Mechaniz. Stroit., Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 26, A 4,

4 str., 1 fot., 1 rys., 2 wyk., 1 tab., 4 poz., bibl. — Omówienie doświadczeń danych nagromadzonych przez okres lat ostatnich odnośnie stosowania wibratorów do zapuszczania pali. Omówienie wad dotychczasowych przyrządów tego typu oraz opis wibratora nowej konstrukcji pomysłu autorów artykułu. Wytyczne co do dalszego kierunku prac nad ulepszeniem omawianych przyrządów.

17* 626.811:628.33:532.5:518.4 IM
Grigorjew W. M.: **Obliczenia zespołów filtrów szpilkowych przy układzie pierścieniowym.** „Rasczot kolcowych iglofiltrowych ustanowok“. Gidrotechn. Stroit., Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 8, A 4, 5 str., 4 rys., 2 wyk., 2 tab., 2 poz. bibl. — Przybliżona metoda obliczania zespołów filtrów szpilkowych, w założeniu, że układ filtrów może być sprowadzony do układu pierścieniowego. Wzorami jakościowymi są wzory Awerjanowa dla ruchu wody gruntowej w kierunku nieskończonego rzędu studni usytuowanych wzdłuż rzeki. Dla rozwiązania równań końcowych zastosowana jest metoda graficzna. Sposób postępowania zilustrowany jest na przykładzie liczbowym.

18* 627.24:624.131.4:539.31:624.012.1 IM
Szmakow M. I.: **Właściwości budowlane gruntów kamienistych.** „Stroitielnyje swojstwa krupnoobłomocznych gruntow“. Gidrotechn. Stroit., Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 26, A 4, 2,5 str., 3 tab., 1 poz. bibl. — Omówienie cech mechanicznych gruntów składających się w głównej części z kamieni o wymiarach od 10 — 50 cm. Podane są wartości współczynników i kątów ścinania, współczynników sprężystości oraz właściwości filtracyjne. Wyniki obserwacji budowli hydrotechnicznych wykonanych z tych gruntów wykazują ich dobrą przydatność do tego rodzaju robót.

19* 627.23.004 IM
Anderson J.: **Zegluga a inżynier portowy.** „Navigation and the harbour engineer“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 382, sier. 52, s. 117, A 4, 1,5 str. — Streszczenie odczytu autora na dorocznym zebraniu Stowarzyszenia Szkół Marynarki Handlowej w sprawie uaktywnienia współpracy pomiędzy nawigatorami a budowniczymi portów. Szereg trudności nawigacyjnych, przypisywanych złemu zaprojektowaniu portów, dostępów do nich i uzbrojeniu portowemu. Trudność osiągnięcia kompromisu pomiędzy wymaganiami nawigatorów a narzucanymi konstruktorowi przez naturę warunkami oraz wymaganiami inwestora i eksploataatorów portowych. Konieczność ścisłej współpracy na drodze gromadzenia doświadczeń, stałej wymiany tych doświadczeń i obserwacji.

Pogłębianie portów, roboty podwodne i ratownictwo morskie

20* 626.02.(47)(091) IM
Bychowskij I. A.: **Historia rozwoju nurkowania w Rosji.** „Iz istoriji razwitiia wodolaznowo diela w Rossii“. Reczn. Transp., Moskwa, dwumies., t. 12, Nr 4, lip.-sierp. 52, s. 39, A 4, 2 str., 5 poz. bibl. — Zarys historii rozwoju nurkowania i prac podwodnych w Rosji od VI w. do doby dzisiejszej. Szereg źródeł bezpośrednio lub pośrednio związanych z pracami podwodnymi i zawodem nurka. Bardziej szczegółowo opisana epoka Piotra I. Wnioski co do dużego wkładu Rosji w rozwój nurkowania, w wynalezieniu szeregu prototypów sprzętu nurkowego, metodach pracy i wykonaniu pierwszych prac naukowych w zakresie nurkowania.

21* 627.421:627.74 IM
Worobjow P. F.: **Budowie regulacyjne z refulowanego urobku.** „Wyprawitielnyje sooruzenija iz riefulirowannowo grunta“. Reczn. Transp., Moskwa, dwumies., t. 12, Nr 3, maj—czerw. 52, s. 30, A 4, 4 str., 10 rys. — Niedostateczna waga, jaką przywiązuje się do budowy regulacyjnych w porównaniu do robót pogłębiarskich przy regulacji rzek dla celów żeglugi. Opis szeregu prac, wykonanych metodą łączenia pogłębiania z budowlami regulacyjnymi, wykonanymi z urobku refulowanego. Opis szeregu konstrukcji ziemnych, wykonanych z urobku. Propozycja częściowej reorganizacji wykonawstwa robót regulacyjnych w sensie wykorzystania urobku z robót pogłębiarskich jako materiału dla budowy regulacyjnych.

- 22* 621.879.2 IM
Low D. W.: **O taborze pogłębiarskim**. „Considering dredging craft“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 382, sierp. 52, s. 105, A 4, 6 str., 8 fot., 1 poz. bibl. — Zasadniczy podział pogłębiarek morskich i portowych wraz z ich charakterystyką. Specyficzne cechy poszczególnych rodzajów pogłębiarek ze wskazaniem na najnowsze osiągnięcia techniczne i tendencje w konstrukcji. Charakterystyczne przykłady nowozbudowanych pogłębiarek morskich i portowych.
- 27* 656.61:658.513.6:331.87 IM
Minajew I. N.: **Załoga przodującego statku**. „Ekipaż pieriedowowo sudna“. Moskwa—Leningrad, 1951, „Morskoj Transport“, 1,35 rub., D., A 5, 48 str., 6 fot. — Osiągnięcia produkcyjne załogi przodującego statku „Krasnowodsk“. Metody pracy załogi pokładowej i maszynowej. Organizacja pracy politycznej i szkoleniowej na statku.

Urządzenia przeładunkowe i eksploatacja portów

- 23* 627.2 (485—2 Sztokholm) (091) IM
Leimdorfer P. (Stockholm Harbour Board): **Port Sztokholm**. „The port of Stockholm“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 382, sierp. 52, s. 97, A 4, 7,5 str., 1 fot., 16 rys. — Zarvs historyczny rozwoju portu Sztokholmu od 1852 r. do doby obecnej. Położenie geograficzne portu, jak również szlaki żeglowne oraz połączenia drogami wodnymi ze śródlądziem Szwecji. Krótkie wiadomości o wahanach poziomu morza w porcie, informacje o stałym wynurzaniu się ładu na skutek izostatycznego ruchu skorupy ziemskiej. Rozwój techniczny portu, a w szczególności konstrukcji nabrzeży portowych, specyficzne warunki podłoża. Kilka oryginalnych konstrukcji, zastosowanych w trudnych warunkach fundowania. Opis budowy nowych pirsów i magazynów. Dane o urządzeniach przeładunkowych.
- 28* 656.612:658.512.003.13 IM
Grinblat M.: **Wpływ stachanowskiego wykresu godzinowego na podstawowe mierniki wykorzystania floty**. „Wlijanje czasowowo stachanowskowo grafika na osnovnyje izmierieli ispolzowanija flota“. Morsk. Flot, Moskwa, mies., t. 12, Nr 8, sierp. 52, s. 7, A 4, 4 str., 11 wyk. — Korzyści gospodarcze wprowadzenia nowej postępowej metody eksploatacji morskich statków towarowych — stachanowskiego wykresu godzinowego; podkreślenie osiągniętych efektów w zakresie skrócenia czasu średniego obrotu statku. Przykłady praktyczne z pracy floty tankowej radzieckiego przedsiębiorstwa „Sowtanker“, ilustrowane wykresami.

Wyposażenie portów i urządzenia specjalne

- 24* 669.1/2:691.11:620.197.6:627.24 IM
Aleksiejew M. W. i Uszakow D. M.: **Przeciwnikorozyjna ochrona metali i drzewa za pomocą farby aluminowej**. „Antikorroziijnaja zaszcita mietalla i dieriewa alluminowej okraskoj“. Reczn. Transp., Moskwa, dwumies., Nr 2, marz. 52, s. 33, A 4, 2 str., 2 tab. — Krótkie omówienie wad, które wykazują lakiery bitumiczne, jako ochrona przeciwnikorozyjna. Dodanie do lakierów proszku aluminowego wybitnie poprawia ich przeciwnikorozyjne właściwości. Omówienie procesów zachodzących w tak potraktowanym lakierze. Skład lakieru bitumicznego z dodaniem proszku aluminowego. Podane są cechy, które powinien posiadać proszek aluminowy, uwagi co do wykonania samego pokrycia lakierem oraz wyniki badań nad tego typu ochroną stali.
- 29* 387.1:656.612.01:31:656 IM
Kriworuczko M.: **Określenie czasu pobytu statku w eksploatacji**. „Opriedielenie wriemieni nachozhdienija sudna w ekspluatacji“. Morskoj Flot, Moskwa, 2 × tyg., t. 10, Nr 51, czerw. 52, s. 3, A 2, 0,2 str. — Analiza czasu pobytu statku w eksploatacji przy zachodzeniu na siebie przeładunku i remontów. Właściwe zaliczanie czasu zużytego na dojeżdżenie do bazy remontowej i z powrotem. Konieczność ustalenia jednolitego sposobu rejestracji tych elementów.
- 30* 387.1:656.612:658.51 IM
Turieckij L.: **W sprawie metody planowania przewozów morskich**. „K woprosu o mietodie planirowanija morskich pieriewozok“. Morsk. Flot, Moskwa, mies., t. 12, Nr 7, lip. 52, s. 5, A 4, 3 str. — Analiza obecnego systemu planowania przewozów morskich w Związku Radzieckim. Krytyka metody planowania i sprawozdawczości opartej na obliczaniu ton i tono-mil w momencie wysyłki ładunków, a nie w momencie zakończenia procesu transportowego. Określenie znaczenia rytmiczności w pracy floty morskiej.

- 25* 626.02:626.5:624.876 IM
Berkowicz N. R.: **O wyborze racjonalnego sposobu budowy wyciągów i pochyłai**. „O wyborie racionalnowo sposoba postrojki slipow i ellingow. Reczn. Transp., Moskwa, dwumies., Nr 2, marz. 52, s. 44, A 4, 1 str., 1 tab., 1 poz. bibl. — Artykuł dyskusyjny polemizujący z autorem art. „Racionalny sposób budowy pochyłej części wyciągów“ Tieriechowa z Nr 2/51 tegoż czasopisma. Autor podważa celowość wykonywania tego typu konstrukcji pod wodą, bez grodzdy, podkreślając duże koszty robót podwodnych. Podana jest tablica porównawcza kosztów niektórych robót w wykonaniu na sucho i pod wodą. Wyboru sposobu wykonania należy dokonywać po dokładnym przeanalizowaniu, za każdym razem, warunków miejscowych.
- 31* 387.1:656.612.01:31:656.03.003 IM
Fokin W.: **Więcej zgodności w pracy floty i portów**. „Bolsze soglasowanosti w rabotie flota i portow“. Morskoj Flot, Moskwa, 2 × tyg., t. 10, Nr 53, lip. 52, s. 2, 0,25 str. — Zagadnienie stosowania właściwej metody planowania i sprawozdawczości z pracy floty. Krytyka metody odcinkowej. Konieczność oparcia pracy floty o plan techniczny uwzględniający powiązania pracy poszczególnych ogniw transportu, rozstawienie środków transportowych oraz ich wykorzystanie.
- 32* 656.612:658.61 IM
Gierbiczenko I.: **O metodologii planowania i sprawozdawczości pracy statków morskich i przedsiębiorstw żeglugowych**. „O mietodologii planirowanija i uczota raboty morskich sudow i parochodstw“. Morsk. Flot, mies., t. 12, Nr 8, sierp. 52, s. 4, A 4, 3,5 str., 1 tab., 3 poz. bibl. — Krytyka metody obliczania wykonanej przez statek pracy transportowej (tono-mile) w oparciu o ilości przyjętych do przewozu ładunków. Wykazanie słuszności metody obliczania tono-mil w odniesieniu do zakończonych rejsów.

EKONOMIKA TRANSPORTU MORSKIEGO

EKONOMIKA ŻEGLUGI

- 26* 656.622:331.876.2 IM
Rożkow B. A.: **Współzawodnictwo socjalistyczne — komunistyczna metoda budownictwa**. „Socjalistickeskoje soriewnowanije — komunistickeskiej mietod stroitielstwa“. Reczn. Transp., Moskwa, dwumies., t. 12, Nr 3, maj-czerw. 52, s. 3, A 4, 5 str. — Zwiększenie wolumenu przewozów, przyspieszenie obrotu statków, zapewnienie im nieprzerwanego i bezawaryjnego ruchu wg. wykresu, obniżenie kosztu własnego przewozów, i ekonomiczne zużywanie wszystkich rodzajów paliwa — jako zasadnicze formy współzawodnictwa socjalistycznego w żegludze śródlądowej. Przykłady wybitnych osiągnięć radzieckich portów i floty śródlądowej, osiągniętych w wyniku szerokiego rozpowszechniania ruchu współzawodnictwa.
- 33* 387.1:656.612:338.58 IM
Kołomojcew W.: **Metoda obliczania kosztu własnego przewozów morskich wg operacji transportowych**. „Mietoda rasczota siebiestoimosti morskich pieriewozok po transportnym operacjam“. Morsk. Flot, Moskwa, mies., t. 12, Nr 6, czerw. 52, s. 5, A 4, 4 str., 1 poz. bibl. — Opis metody obliczania kosztu własnego przewozu, poszczególnych operacji transportowych; oddzielenie kosztu własnego 1 tony przewożonego ładunku przy operacjach w czasie postoju w porcie od kosztu własnego 1 tonu-mili przy operacji przewozu morzem.

34* 387.1:656.612:382.145 IM
Theel G. A.: **Żegluga światowa po wojnie**. „Die Welt-schiffahrt nach dem Kriege“. Wirtschaftsdienst, Ham-burg, mies., t. 32, Nr 9, wrzes. 52, s. 563, A 4, 6 str., 8 wykr., 8 tab. — Analiza rozwoju światowego stanu posiadania tonażowego, obrotów handlu drogą morską, tonażu specjalizowanego oraz budownictwa okrętowego w latach 1947—1952. Kształtowanie się rynków frach-towych po drugiej wojnie światowej ze szczególnym uwzględnieniem węgla, rudy i drewna.

35* 387.1:629.123.56 IM
Delpy C.: **Międzynarodowa żegluga tankowa i jej szlaki transportowe**. „Die internationale Tankschiffahrt und ihre Transportwege“. Wirtschaftsdienst, Hamburg, mies., t. 32, Nr 9, wrzes. 52, s. 569, A 4, 3 str., 5 tab., 1 poz. bibl. — Rozwój budownictwa i stanu posiadania światowej żeglugi tankowej po drugiej wojnie świato-wej. Tendencja zwiększania statku tankowego do 30.000—40.000 DWT. Koncentracja 60% kapitalistycznego tonażu tankowego w przedsiębiorstwach należących do wielkich koncernów. Zatoka Perska i Morze Karaibskie jako główne ośrodki wyjściowe tankowych szlaków transpor-towych.

36* 387.1:629.123.56:656.612.033 IM
Sydow C. V.: **Elementy kształtowania się tankowych stawek frachtowych**. „Die Elemente für die Bildung der Tankfrachten“. Wirtschaftsdienst, Hamburg, mies., t. 32, Nr 9, wrzes. 52, s. 572, A 4, 3 str., 5 tab., 2 poz. bibl. — Analiza czynników wpływających w gospodarce kapitalistycznej na wysokość tankowych stawek frach-towych: koszty budowy i eksploatacji statków, możli-wości maksymalnego obciążenia ładunku, względy kon-kurencyjne. Stosunkowo nieznaczny wpływ czynników konkurencyjnych w żegludze tankowej ze względu na wysoki stopień koncentracji. Rozwój rynku frachtowego 1950—1952.

37* 387.1:656.03:31 „1951—52“ IM
Rynek sprzedaży i kupna statków. „Ship sale and pur-chase market“. Shipbuild. a. Ship Rec., London, mies., t. 80, Nr 6, sierp. 52, s. 183, A 4, 1,5 str. — Porównaw-cze zestawienie wartości sprzedanej tonażu second-hand i wskaźników frachtowych w okresie 1950—1952.

38* 387.1:656.61.073.437 IM
Transport morski rudy żelaznej. „Sea transport of iron ore“. Dock. a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 382, sierp. 52, s. 128, A 4, 1 str. — Raport Brytyjskiego Sto-warzyszenia Produkcynego Żelaza i Stali. Aktualne tendencje w zakresie budowy tonażu do przewozu rudy i urządzeń portowych dla jej przeładunku i ich prze-stanki ekonomiczne.

EKONOMIKA PORTÓW

39* 656.625.073.23:658.17 IM
Dienisiew A. A.: **Rozszerzać współzawodnictwo o obni-żenie kosztu własnego każdej produkcyjnej operacji**. „Rassziriat“ soriewnowanie za sníženiem siebiestoičnosti každoj proizwodstwiennoj operaciji“. Reczn. Transp., Moskwa, dwumies., t. 12, Nr 3, maj—czerw. 52, s. 16, A 4, 4 str. — Doświadczenie radzieckich portów śródlą-dowych w zakresie obniżania kosztu własnego przeła-dunku w porcie drogą szeroko rozwiniętego współza-wodnictwa socjalistycznego. Podkreślenie znaczenia do-kładnego sporządzania planu redukcji kosztu własnego każdej produkcyjnej operacji, planu obniżenia praco-chłonności i polepszenia jakości pracy.

40* 656.615:658.15:330.173.34:331.876.2 IM
Sorokowoj N., Kononow I.: **Wytyczne rentownej pracy**

portu. „Puti rientabielnoj raboty porta“. Morsk. Flot, Moskwa, 2 × tyg., t. 10, Nr 65, sierp. 52, s. 2, A 2, 0,3 str. — Doświadczenia portu Tuapse w zakresie wprowadzania i umacniania wewnątrzzakładowego roz-rachunku gospodarczego. Inicjatywa załogi portowej w zakresie obniżania kosztów własnych drogą wzmo-żonej oszczędności energii, zużycia sprzętu itp.

41* 656.615.73.23:656.612.065 IM
Łączyć operacje ładunkowe i pomocnicze. „Sowmiesz-czat' gruzowyje i wspomagatielnye opieraczi“. Morsk. Flot, Moskwa, 2 × tyg., t. 10, Nr 64, sierp. 52, s. 1, A 2, 0,25 str. — Maksymalne łączenie operacji przeładunko-wych i pomocniczych jednym z zasadniczych warunków szybkościowej obsługi statków w portach. Racjonaliza-cja bunkrowania, przygotowania ładowni i zaopatrzenia jako elementy technologicznego procesu obsługi stat-ków.

42 656.612:656.615.073.23:658.513.1 IM
Chantadze W., Dubieckij A.: **Godzinowy wykres obsługi statków**. „Poczasowoj grafik obrabotki sudow“. Mosk-wa—Leningrad, 1951, Morskoj Transport, 2,65 rb., D. A 5, 74 str., 8 rys., 4 wykr. 6 tab. — Osiągnięcia portu Odessa w zakresie wprowadzania i stosowania godzi-nowego wykresu obsługi statków jako nowej formy pla-nowania w porcie. Szczegółowa analiza zestawienia wy-kresów przy statkach drobnicowych i masowych.

43* 656.615.073.23:331.875 IM
Unverzagt: **Technika i przeładunek towarów**. „Technik und Güterumschlag“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 20, maj 52, s. 666, A 4, 2 str., 1 poz. bibl. — Możli-wości racjonalizacji przeładunku poprzez zastosowanie ostatnich osiągnięć techniki. Znaczenie umiejętnego wy-korzystania palet, pojemników oraz sprzętu zmechani-zowanego.

44 656.615.073.23:627.35 IM
Wietrienko Ł. D.: **Przeładunek towarów przenośnikami klepkowymi**. „Pierierabotka gruzow plastinczatymi trans-portierami“. Moskwa, 1941, „Morskoj Transport“, 0,90 rb., D. A 5, 52 str., 3 fot., 13 rys., 1 tab. — Charaktery-styka przenośników klepkowych stosowanych w portach morskich. Sposoby pracy przy pomocy tych przenośni-ków w relacjach statek-wagon, statek-skład i skład-wagon. Organizacja procesu przeładunkowego przy za-stosowaniu urządzeń przenośnikowych: skład i rozsta-wienie siły roboczej, prace przygotowawcze, obliczenie niezbędnej ilości mechanizmów i robotników. Charakte-rystyka sprzętu pomocniczego dla przeładunku drobnicy.

45* 656.615.073.21:664.1 IM
Przeładunek cukru jako ładunku masowego. „Bulk su-gar handling“, Fairplay, London, tyg., t. 179, Nr 3616, wrzes. 52, s. 714, A 4, 0,20 str. — Opis specjalnych urzą-dzeń do trzymowania cukru, umożliwiających przewóz cukru luzem.

46* 656.615:656.61.078.81/87 IM
Hörodemann K. C.: **Transport samochodowy, kolej i że-gluga śródlądowa w niemieckich portach morskich**. „Kraftverkehr, Bundesbahn und Binnenschiffahrt in den deutschen Überseehäfen“. Wirtschaftsdienst, Hamburg, mies., t. 32, Nr 9, wrzes. 52, s. 549, A 4, 4,5 str., 2 poz. bibl., 1 tab. — Walka konkurencyjna poszczególnych ro-dzajów transportu o dominujący udział w obsłudze ob-rotów portów morskich. Wzrastający udział transportu samochodowego. Podział ładunków pomiędzy poszcze-gólne rodzaje transportu. Taryfy i rabaty jako decydu-jący element wyboru rodzaju transportu w portach ka-pitalistycznych.

(d. c. na str. 42).

Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu budownictwa okrętowego, morskiego, ekonomiki transportu morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje się w po-staci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Tech-nicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). — CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy. techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy.

CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.